אור לשמים — ויחי

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה וכו' (מז, כח). ונקדים לפרש הפסוק (ישעיה נח, ח) אז יבקע כשחר אורך וכו', דהנה האדם צריך לתקן הארבעה יסודות שלו שמרומזים נגד ד' אותיות הוי"ה ב"ה (ע"ח ש"נ פ"י), וצריך האדם שלא לפגום בהם ח"ו, ויקשרם בהקדושה, ושכל אחד מד' יסודות יהיה דבוק ומקושר באות הוי"ה ב"ה שמרומז נגדו, וכשאדם עושה כן שמקשר הד' יסודות בד' אותיות הוי"ה ב"ה אזי פועל שנעשה יחוד שלם לאמיתו, ונבקעו ונשברו המסכים המבדילים ונפתחו שערי אורה ליעול בהיכלא בגינזא דמלכא, וז"פ אז יבקע - דהיינו ע"י שמדבק הד' יסודות בד' אותיות הוי"ה ב"ה, וזה אז בגימטריא שמנה, דהיינו שדביקים הד' יסודות בד' אותיות הוי"ה ב"ה ולא יפרדו, ועי"ז נעשה יחוד שלם. יבקע - פירוש שנשברו ונבקעו המסכים. כשחר אורך - והאור מלמעלה כשנפתח הוא נפתח כשחר מעט מעט, שיהיה בהמתקה וברחמים רבים. וארוכתך מהרה תצמיח - פירוש שעי"ז נזכה שיומשך בחינת יחידה למשיח צדקנו במהרה בימינו (לק"ת פ' בראשית עה"פ ויתהלך חנוך), שנמשך מבחינת אריך אנפין (ע"ח ש"ו פ"ה, ש"נ פ"י).וזפ"ה ויחי יעקב בארץ מצרים, שיעקב אבינו ע"ה היה בחינת סוד הדעת (זח"ב יד:), ועבודתו ועשייתו להשי"ת ב"ה הי' לו ולזרעו אחריו עד סוף כל הדורות, ובהיותו במצרים ע"י היחודים שעשה שיבר וגירש הקליפות להקל מדורות הבאים, וזהו ויחי יעקב - שהחיה והקים הניצוצות הק', ויעקב הוא אותיות יבקע (ע' ע"ח של"ב פ"ב), דהיינו שבקע ושיבר הקליפות. ולזה כתיב יעקב, הגם שכבר היה שמו ישראל, ולדברינו ניחא. בארץ מצרים - כי גלות מצרים הוא בכל דור ודור עד שנזכה לגאולה שלימה כידוע ליודעי חן, וזהו ויחי יעקב בארץ מצרים, דהיינו עד סוף כל הדורות שיהיו בגלות מצרים, ויעקב אבינו ע"ה בקע ושיבר אז הקליפות להקל מהדורות הבאים כנ"ל, והחיה הנ"ק כנ"ל.שבע עשרה שנה - פירוש ע"י מה פעל ועשה כל זאת, ע"י היחוד שבע עשרה שנה היוצא מר"ת א"ת ה"שמים ו"את ה"ארץ (בראשית א, א) ונקרא בזוה"ק גושפ(ו)נקא דחותם ביה שמיא וארעא, סטרא דחסד, ולזה נקרא חותם, שחתם שמיא וארעא שלא להשתלשל עוד, ושם הקדוש הזה בגימטריא י"ז, ועי"ז היה נתפעל שיהיה אז יבקע כשחר אורך, ויהיה העלאה להני"ק.ויהי ימי יעקב שני חייו, פירוש שהבהירות ואור שלו המשיך לשני חייו, וז"ס כל ימיך על אדמתיך (דברים יב, יט) ודו"ק. שבע שנים - שקישר ודיבק השבע שנים שרומז לעולם המעשה (ע' זח"א קנג:, זח"ג שב.) עד עולם העליון שמרומז בתיבת וארבעים, רומז לבינה מ"ם דלמרבה המשרה (זח"א לד:, זח"ג סו:), גם וארבעים רומז לחסד - ד' יודי"ן דע"ב (ע"ח שכ"ה ד"א, של"ד פ"ב). ומאת שנה - עי"ז המשיך מאה ברכות לעולם המעשה (ע' פע"ח ש' הברכות פ"א):

לישועתך קויתי ה' (מט, יח). נ"ל כי האדם צריך שהעבדות שלו יהיה דוגמת מעשה בראשית, וכמו שהיה בבריאות העולם בבריאות שמים וארץ הי' מחשבה קדומה להוי"ה ב"ה, הגם שהיה הכל

ברגע א' אעפי"כ בערכינו לשבר את האזן אנו מדמין כן, וע"י שעלה ברצונו הפשוט לברוא את העולם להיטיב לברואיו היה צריך להיות שעשועים שיהיה גילוי עולם ונתהווה הכל מהעלם אל הגילוי. כמו כן צריך האדם להעלות עצמו בעבדות שלו מהעלם אל הגילוי שיתגלה בו הוי"ה ב"ה, וז"פ לישועתך - מבחינת שעשועי דמלכא. המשיך קווים, וזה קיויתי. ה' - עד הוי"ה ב"ה, ודו"ק:

גד גדוד יגודנו וכו' (מט, יט). נ"ל כי גד ר"ת ג"ומל ד"לים, פירוש שמי שגומל חסד לזרע ישראל בכל כוחו. גדוד יגודנו, אזי כתות של מלאכי השרת סובבים אותו ושומרים אותו מכל דבר רע ח"ו. והוא יגוד עקב, פירוש עוד זוכה שמבדיל ומכרית מאתו היצה"ר שנקרא עקב כמ"ש (בראשית ג, טו) ואתה תשופנו עקב, ויגד הוא לשון כריתה כמו גידי אילנא (סנהדרין קי:):

מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך (מט, כ). ואיתא בזוה"ק (ת"ז ת' לט עט:) כל אשר בכת"ר, והנה הצדיקים דרכם שאין מניחים שום דבר למטה ח"ו רק מכתירים ומקשרים הכל למעלה עד הכת"ר, וז"פ מאשר - מי שכל עשייתו ועבדותו הוא מאשר, מבחינת כת"ר, שמעלה הכל מתתא לעילא עד מקום ההוא, וממשיך מלעילא השפעות טובות לישראל. שמנה לחמו - מי שעושה כן זוכה להמשיך השפעות טובות לישראל מה ששייך להזדככות נשמתם, כי לפעמים ע"י השפע וישמן ישורון וכו' (דברים לב, טו) ח"ו, אבל מי שעשייתו כנ"ל זוכה להמשיך שפע קדושה וכי"ל, ותיבת שמנה אותיות נשמה. והוא יתן מעדני מלך - והדבר הזה הוא נחת ותענוג גדול לפניו ית"ש.עוד והוא יתן מעדני מלך, שהצדיק שעושה כנ"ל יוכל להמשיך שמלכי אומות יוכנעו לפניו ית"ש, ומה שהצדיק גוזר מוכרחים לקיים דבריו הקדושים, ותיבת מעדני לשון הכנעה כמו עדני העצני (שמ"ב כג ח, מו"ק טז:):

נפתלי אילה שלוחה וכו' (מט, כא). נ"ל דהנה אנו אומרים (תפילת עמידה) תקע בשופר גדול לחירותינו, כי הגאולות שהיו כבר, הי' ע"י פחד ובהלה, אבל על הגאולה שאנו מצפים במהרה אנו מחכים שיהיה ברחמים רבים ומתוך שמחה, וזה נקרא שופר גדול, שיהיה ע"י גדולה. וז"פ תקע שהוא לשון יחוד (ב"ק כו.), בשופר גדול - ע"י גדולה יהיה לחירותינו.וז"פ נפתלי, בגימטריא תקע, לשון יחוד. אילה נק' שופר, שהאילה רחמה צר (עירובין נד:) רומז לפה השופר. וזפ"ה נפתלי, ע"י שיהיה יחוד גמור, אילה שרומז לשופר, דהיינו שיהיה שופר גדול לחירותינו. שלוחה, פירוש שיהיה נשפע להי"א תתאה. הנותן אמרי שפר, וכשיהיה הגאולה שלימה במהרה אז נזמר ונשבח ונפאר ליוצרנו ית"ש לעד ולעולמי עולמים אמן נצח סלה ועד: